

[Indenrigsministeren]

være sikret de centrale myndigheder – sundhedsstyrelsen og indenrigsministeriet – muligheder for dels at rådgive amtsrådene forud for vedtagelsen af mere væsentlige beslutninger, dels i særlige tilfælde at kunne gribe ind for at sikre koordinationen på landsplan og i afgørende sager også på amtsplan.

Industriministeren (Stetter):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om statstilskud til produktudvikling.

(Lovforslag nr. L 38).

Folketinget vedtog i 1977 den nugældende lov om statstilskud til produktudvikling. Formålet med loven er at tilskynde erhvervslivet til at gennemføre en produktudviklingsindsats, der sikrer såvel udvikling af nye produkter som videreudvikling og forbedring af eksisterende produkter for derigennem at styrke beskæftigelsen og bidrage til en forbedring af betalingsbalancen.

Produktudviklingsordningen er blevet godt modtaget af erhvervslivet, herunder ikke mindst af de små og mellemstore virksomheder, som den specielt tager sigte på, og den har i de forløbne år fungeret meget tilfredsstillende. I det teknologiske udviklingsprogram, som vil blive iværksat efter forslag fra teknologirådet, og i rapporten fra styregruppen vedrørende udvalgsarbejdet om de små og mellemstore virksomheder, der er sendt til erhvervsudvalget, peges samstemmende på behovet for en udvidelse af anvendelsesområdet for produktudviklingsloven såvel med hensyn til afgrænsningen af produkter som afgrænsningen af de omkostninger, som er forbundet med et udviklingsarbejde, og hvortil der kan ydes tilskud.

Regeringen er enig i de rekommandationer, som her er fremlagt.

Den gældende ordning vedrører alene fysiske produkter. Som følge af den hurtige teknologiske udvikling, især inden for informationsteknologien, og den skærpede internationale konkurrence finder regeringen behov for, at lovens produktbegreb udvides til ud over fysiske produkter også at omfatte systemer, EDB-programmer, produktionsprocesser, -metoder og -anlæg.

I tilslutning hertil foreslås en udvidelse af de støtteberettigede aktiviteter til også at om-

fatte aktiviteter som f.eks. tilrettelæggelse af efteruddannelse, udvikling af markedsføringsstrategi, planlægning af markedsføring, indhentning af viden fra udlandet m.v. i forbindelse med udviklingsarbejdet.

I konsekvens af produktbegrebets udvidelse i lovforslaget foreslås, at kredsen af mulige støttemodtagere udvides til – ud over fremstillingsvirksomheder inden for industri og håndværk – også at omfatte servicevirksomheder.

Produktudviklingsordningen har nu fungeret i ca. 7 år, og det foreslås, at beløbsgrænser m.v. reguleres.

Bortset herfra videreføres lovens bestemmelser stort set uændret. Som det vil kunne ses af bemærkningerne til lovforslaget, er de øvrige ændringer, der foreslås, kun mindre tekniske justeringer og ajourføringer.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg tillade mig at anbefale dette til folketingets velvillige behandling.

Industriministeren (Stetter):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologisk service og af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Lovforslag nr. L 39).

Den gældende lov om teknologisk service blev vedtaget af folketinget i 1973.

I loven er angivet rammerne for den virksomhed, som teknologirådet kan udøve, herunder det styrings- og finansieringsystem, der finder anvendelse i forbindelse med rådets støtte til de teknologiske serviceinstitutters virksomhed og opbygningen af udstyrsressourcer samt reguleringen af serviceudbuddet over for erhvervenes virksomheder.

I forbindelse med gennemførelsen af det teknologiske udviklingsprogram, som teknologirådet har foreslået, er der behov for en tilpasning af teknologiloven således, at den optimale virkning af de midler, der stilles til rådighed for gennemførelsen af udviklingsprogrammet, kan sikres.

For så vidt angår teknologisk avanceret udstyr og forsøgsanlæg af særlig erhvervsrettet karakter foreslås kredsen af mulige støttemodtagere udvidet til – ud over de godkendte teknologiske serviceinstitutter – at omfatte

[Industriministeren]

universiteter, højere læreanstalter og andre, der påtager sig teknologiske serviceopgaver for erhvervslivet efter aftale med teknologirådet. Der foreslås samtidig indført en fleksibilitet i finansieringens form og omfang, idet det i visse tilfælde vil være tilstrækkeligt med lån eller tilskud til delvis finansiering af anskaffelser, medens det i andre tilfælde – især hvor det drejer sig om offentlige institutioner – vil være nødvendigt, at teknologirådet står for hele finansieringen. I sidstnævnte tilfælde kan rådet selv anskaffe udstyret og stille det til rådighed på lejevilkår eller på anden måde.

Det foreslås videre, at teknologirådet får mulighed for at yde en vis medfinansiering i form af lån eller tilskud til etablering af demonstrationsanlæg og nødvendige bygningsinvesteringer i forbindelse hermed, som foretages af virksomheder og institutioner, der som modydelse påtager sig at stille anlægget til rådighed for demonstrationsformål efter et program, som på forhånd skal aftales med rådet.

Endelig foreslås, at lovhjemmelen til at afholde udgifter til produktivitsfremmende foranstaltninger inden for industri, handel, håndværk, landbrug, fiskeri og byggeri m.v. overføres fra lov om Danmarks erhvervsfond til lov om teknologisk service. For byerhvervenes vedkommende har produktivitsordningen allerede gennem længere tid været administreret af teknologistyrelsen med bistand af et udvalg, der samtidig bistår ved administrationen af konsulentordningen, industriministeriets produktivits- og konsulentudvalg. Der finder således ikke ændringer sted i ordningens indhold og administration.

Bortset fra ovennævnte indeholder lovforslaget kun mindre tekniske justeringer og ajourføringer.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 107

1) Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Hvad agter udenrigsministeren at foretage i anledning af NATO-generalsekretærens udtalelser, der udelukker en gennemførelse af den officielle danske politik om støtte til et forbud mod førstebrug af atomvåben?«

Skriftlig begrundelse

Førstebrug af atomvåben vil være en forbrydelse mod menneskeheden – en handling, der vil føre til en altomfattende katastrofe. Derfor var det et klart fremskridt, at folkettinget i dagsordenen af 3. maj 1984 vedtog, at Danmark skal »arbejde for en international aftale, herunder mellem NATO og Warszawa-pagten, om nej til førstegangsbrug af kernevåben af enhver art.«

Man må imidlertid rejse det spørgsmål, om regeringen alvorligt gør noget for at fremme denne sag. Besvarelsen af dette spørgsmål afhænger bl.a. af, hvorledes regeringen reagerer på NATO-generalsekretær Carringtons udtalelser den 17. oktober 1984 – refereret i Information den 18. oktober 1984 – udtalelser, der viser, at NATO-ledelsen på forhånd afviser enhver tale om at give afkald på førstebrugsmuligheden, og altså udtalelser, der klart forhindrer en gennemførelse af Danmarks officielle politik.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den dagsorden, folkettinget vedtog den 3. maj, indeholdt, som spørgeren også nævner i sin skriftlige begrundelse, bl.a. et pålæg til regeringen om at arbejde for en international aftale, herunder mellem NATO og Warszawa-pagten, om et nej til førstebrug af kernevåben af enhver art, og det er et pålæg, som regeringen er sig fuldt bevidst. Vore allierede er allerede blevet gjort bekendt med 3. maj-dagsordenen og dermed også med det danske standpunkt samt de forhold og overvejelser, der ligger bag.

Men på den anden side er det jo indlysende, at Danmark ikke ved sin standpunkttagen alene kan få tanken om sådan en international aftale om ikke-førstebrug ført ud i livet. Forudsætningen for, at noget sådant kan lade sig gøre, er jo tæt forbundet med NATOs mulighed for effektivt at afskrække og imødegå et konventionelt angreb alene med konventionelle midler og dermed også med bedømmelsen af den militære balance

[Udenrigsministeren]

mellem Øst og Vest; og som generalsekretærens tale også viser, har man desværre her endnu lang vej at gå.

Albrechtsen (VS):

Udenrigsministerens besvarelse af dette spørgsmål er overordentlig skuffende, men desværre nok ikke særlig overraskende. Det er korrekt, at den danske regering har meddelt de øvrige NATO-lande den politik, som ligger i dagsordenen af 3. maj med hensyn til forbud mod førstebrug af atomvåben, men jeg har forstået det sådan på udenrigsministerens svar, at der altså faktisk ikke er foretaget yderligere; i realiteten må man nok konkludere, at der fra regeringens side er foretaget lige nøjagtig ingen ting.

Det skal sammenholdes med, at NATOs generalsekretær har lagt ud med en erklæring, der klart og utvetydigt fastslår, at der er totalt blokeret for enhver mulighed for at komme igennem med et forbud mod førstebrug, og udenrigsministeren går endda ind i generalsekretærens argumentation, der jo sammenkæder spørgsmålet om førstebrug med alle mulige andre spørgsmål. Men førstebrug af atomvåben er ganske enkelt en forbrydelse mod menneskeheden og skal ikke sammenkædes i forhandlingerne med alle mulige andre spørgsmål.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om han er enig i det synspunkt, at det ikke skal sammenkædes med alle mulige andre spørgsmål, og jeg vil endvidere spørge udenrigsministeren, hvad han vil gøre ved det forhold, at NATO altså rent faktisk har blokeret for enhver mulighed for at komme igennem med denne politik. Det kan vel ikke være i overensstemmelse med den danske officielle politik bare at læne sig tilbage og anerkende som et faktum, at NATO altså har blokeret for fremskridt på dette punkt?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er jo ikke rigtigt, når hr. Albrechtsen forsøger at fremstille det, som om NATOs generalsekretær i sin tale totalt og aldeles, som hr. Albrechtsen siger det, blokerer og afviser; at man kan undgå førstebrug. Jeg skal henlede hr. Albrechtsens opmærksomhed på en meget central og væsentlig passage i generalsekretær Lord Carringtons tale, hvori han sagde, at budskabet til det sovjeti-

ske politibureau er klart: hvis de ønsker at fjerne risikoen for førstebrug af atomvåben, så er det op til dem. Så skal de bare afstå fra at anvende magt og fra at anvende aggression imod NATO.

Albrechtsen (VS):

Udenrigsministerens svar er en bekræftelse af, at udenrigsministeren anerkender, at dette er et spørgsmål, der skal sammenkædes med alle mulige andre spørgsmål. Jeg håber og tror ikke, at det er den politik, der er flertal for i folketinget, men det må vi følge op i de kommende debatter.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om han med sin besvarelse rent faktisk fra regeringens side har anerkendt den blokering, som NATOs generalsekretær har fastslået over for gennemførelsen. Man kan jo ikke over for gennemførelsen af et krav, som er en fuldstændig elementær ting, som ikke skal sammenkædes med alle mulige andre spørgsmål, anerkende en sådan sammenkædning i NATO, der reelt forhindrer, at kravet nogen sinde bliver gennemført. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvad man fra dansk side gør for at komme videre i denne sag. Jeg har ikke hørt et eneste bud fra ministerens side på, hvad man gør for at komme videre. Man har bare accepteret blokeringen.

Maisted (FD):

Kan udenrigsministeren bekræfte følgende: hvis Danmark står fast ved, at det er et krav fra Danmarks side, at man ikke vil acceptere NATOs militære strategi, er det ensbetydende med, at Danmark må melde sig ud af NATO?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan først sige til hr. Maisted, at der selvfølgelig er en sammenhæng imellem Danmarks accept af NATOs militære strategi og Danmarks muligheder for at deltage i NATOs integrerede militære samarbejde. Det siger sig selv.

Til hr. Albrechtsen må jeg for det første gentage, at der ikke er tale om en blokering; jeg henviser til mit svar før. For det andet har jeg også fortalt – det gjorde jeg i første omgang – hr. Albrechtsen, hvordan regeringen selvsagt nøje har forklaret vore allierede det danske standpunkt. Endelig må jeg for

[Udenrigsministeren]

det tredje sige til hr. Albrechtsen, at jeg har følt mig forpligtet til over for folketingset ved en lejlighed som denne og også ved andre lejligheder naturligt at beskrive, hvordan verden ser ud – og verden ser nu engang ikke altid ud, som vi gerne vil have den skal gøre det set fra dansk side. Vi kan ikke uden videre tvinge de andre til at antage og acceptere vore synspunkter, men jeg går ud fra, det er af værdi for hr. Albrechtsen også at vide, hvordan andre tænker og handler.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 88

2) Til udenrigsministeren af:

Thoft (SF):

»Hvilke konkrete skridt har regeringen taget for at realisere artikel 102 i sluterklæringen fra FNs nedrustningssamling i 1978 om at gøre FN-ugen til en uge til fremme af nedrustningssagens formål?«

Skriftlig begrundelse

På FNs særlige nedrustningssamling i 1978 var den danske regering med til at vedtage, at ugen, der begynder med den 24. oktober, dagen for FNs oprettelse, proklameres som en uge til fremme af nedrustningssagens formål. Og kønne erklæringer er jo meget godt, men aktiv handling er nu endnu bedre.

Jeg vil derfor gerne have oplyst, hvilke konkrete skridt regeringen har taget for at fremme artikel 102 fra vedtagelsen i 1978 til i dag, herunder specielt, hvilke skridt regeringen har taget for at virkeliggøre den netop påbegyndte nedrustningsuge i år.

Da det er mit indtryk, at regeringen har foretaget sig meget lidt, skal jeg hermed rette en opfordring til regeringen om, at der allerede nu tages konkrete initiativer til at sikre, at dette ikke gentager sig i 1985.

Thoft (SF):

Både på den første og på den anden specialsession i FN om nedrustning, i 1978 og i 1982, har Danmark støttet, at der i den uge, der begynder den 24. oktober – og det er i dag – gøres en særlig indsats for freden. Det er årsagen til, at jeg har benyttet lejligheden til netop i dag at spørge udenrigsministeren: hvad sker der egentlig? Og hvorfor sker der så lidt fra officielt dansk hold?

Heldigvis gør landets mange fredsgrupper og -organisationer et vældigt stykke arbejde for at højtideligholde FN-ugen, gøre det til en særlig uge. Men jeg mener altså også, at det officielle Danmark gennem FN-vedtagelsen har pådraget sig en særlig forpligtelse til at markere FNs nedrustningsuge.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er da klart, at regeringen støtter de hensigtserklæringer, der indgår i slutdokumentet fra FNs første ekstraordinære generalforsamling om nedrustning i 1978, som Danmark jo var med til at vedtage. For så vidt angår artikel 102 og dens erklæring om at gøre ugen fra den 24. oktober til en uge viet nedrustningssagens formål skal jeg gentage, hvad jeg tidligere selv har sagt, og hvad for øvrigt også mine forgængere har slået fast, nemlig at udgangspunktet for bestræbelserne på at realisere dette mål siden 1978 har været, at det i et gud ske lov demokratisk land som Danmark først og fremmest bør være de politiske partier, massemedierne og de folkelige organisationer, der søger at løse opgaven; i et demokratisk land som Danmark er det ikke først og fremmest en rege- ringsopgave.

Efter mit bedste skøn er det en opgave, der bliver taget særdeles seriøst rundt omkring i landet. Jeg kan glæde spørgeren med, at den højtideligholdelse, der er tale om, såmænd nær havde gjort, at jeg var kommet for sent herover, da nogle af dem, der ønskede at højtideligholde det, stillede sig i vejen for det transportmiddel, med hvilket jeg ville bevæge mig herover. Men det var da heldigvis godt vejr, så jeg kunne spadsere, og der var ingen, der fandt, at man skulle højtideligholde fredssagen så alvorligt, at man søgte at hindre mig i det. Der er altså mange udmærkede folkelige kræfter, der arbejder for dette her, og det er da lykkeligt, at det i et demokratisk land er på den måde, manifestationerne kommer, i stedet for gennem regeringsinitiativer.

Men jeg skal tilføje, at ikke bare denne, men også tidligere regeringer har søgt at støtte arbejdet i de folkelige organisationer, så vidt det har været finansielt muligt. Således kan jeg nævne, at regeringens sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg, også kaldet SNU, som bekendt støtter en række forskelli-

[Udenrigsministeren]

ge aktiviteter, og udvalgets egen stigende publikationsvirksomhed er i øvrigt også noget, der bidrager til at fremme viden om og interesse for både sikkerheds- og nedrustningspolitiske spørgsmål.

Thoft (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er sådan, at regeringen har tænkt sig at tildele SNU flere midler, og jeg vil gerne spørge ministeren, om regeringen påtænker at tildele de frivillige organisationer, hvis arbejde ministeren mener de folkelige organisationer skal udføre, og som de da heldigvis udfører, en særlig oplysningsbevilling, så de også har økonomisk mulighed for at gennemføre det oplysningsarbejde, som jeg kan forstå regeringen skubber fra sig.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nej!

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 108

3) Til *udenrigsministeren* af:

Thoft (SF):

»På hvilken måde har den danske regering bidraget til virkeliggørelse af FNs verdensnedrustningskampagne?«

Skriftlig begrundelse

Verdensnedrustningskampagnen, World Disarmament Campaign, blev vedtaget på FNs særlige nedrustningssamling i 1982. Kampagnens formål er at informere om, uddanne i samt skabe offentlig forståelse for og støtte til FNs målsætning på områder som våbenbegrænsning og nedrustning. I forbindelse med kampagnen har FNs generalforsamling anbefalet medlemslandene at bistå FN med at sprede objektiv og faktapræget information om våbenkapløbet og nedrustningens forskellige aspekter, at støtte kampagnen ved at udbrede kendskabet til denne i alle dele af offentligheden, at samarbejde med FN om aktiviteter som internationale eller regionale seminarer og konferencer og at lade FNs oplysningsmateriale om nedrustning oversætte til medlemslandenes sprog.

Også Danmark har været med til at beslutte igangsættelse af denne verdensnedrustningskampagne og har derfor en særlig for-

pligtelse til at være med til at sikre kampagnens succes.

Spørgsmålet er, hvor meget den danske regering har bidraget økonomisk til selve kampagnen, og hvilke tiltag regeringen har iværksat for at leve op til denne beslutning fra FNs nedrustningssamling.

Thoft (SF):

Verdenskampagnen for nedrustning blev vedtaget af FNs 12. ekstraordinære generalforsamling 1982 som det eneste konkrete resultat, efter at den internationale spænding blokerede for en politisk opfølgning af den 10. ekstraordinære samlings vedtagelse i 1978. Målet med kampagnen er at informere, uddanne og skabe offentlig forståelse for og støtte til FNs mål på våbenkontrol- og nedrustningsområdet. Der lægges vægt på forholdet mellem nedrustning og international sikkerhed og mellem nedrustning og udvikling.

Også Danmark har tilsluttet sig den verdenskampagne, og selv om jeg godt ved, at statsledere har en tendens til at tale med sirup i munden ved den slags lejligheder, håber jeg ikke, at det gælder for mit lands repræsentant. Jeg håber, at de kunne ord om nedrustningsvilje og nedrustningsbestræbelser var ærligt ment. Hvis de er det, så må man også handle; ord alene gør det ikke. Det er handlingen, som skaber forvandlingen. Hvordan har den danske regering tænkt sig at handle?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg ved ikke, om det er mig, hr. Thoft hentyder til, når han taler om nogle, der taler med sirup i munden; det er så første gang, jeg er blevet beskyldt for det.

Men jeg kan oplyse hr. Thoft om, at Danmark på linje med de øvrige nordiske lande har givet bidrag til FNs verdensnedrustningskampagne; i 1984 er der ydet et beløb på 250.000 kr. Derudover bliver der givet offentlige bidrag til debat- og informationsvirksomheden vedrørende nedrustning. Det bliver givet fra regeringens sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg, SNU.

Desuden vil jeg i den forbindelse nævne, at SNU har publiceret en tekstsamling til belysning af nedrustningsarbejdet i De Forenede Nationer, bl.a. for så vidt angår ver-

[Udenrigsministeren]

densnedrustningskampagnen. Det er en tekst-samling, som er blevet efterspurgt i vide kredse, og den har derfor indtil nu måttet udsendes i 2 oplag.

Thoft (SF):

Det var jo rart at høre, at den danske regering, hvis jeg forstod ministeren ret, har bevilget 250.000 kr. til kampagnen. Det glæder mig. Jeg synes, jeg har læst – men ministeren kan måske bekræfte mig i, om det er korrekt – at det for så vidt ikke er den danske regering, som har bidraget med de 250.000 kr., men at beløbet er taget af SNU-bevillingen. Men jeg glæder mig over, at man på dette område tilsyneladende gør en lille smule.

Til sidst vil jeg spørge ministeren, om det er sådan, at Danmark har tænkt sig at etablere et særligt sekretariat for at koordinere bestræbelserne i forbindelse med kampagnen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvis vi endelig skal finde ud af, hvem det er, der har betalt de 250.000 kr., er det jo altså til syvende og sidst de danske skatteydere.

Regeringen har ikke tænkt sig at etablere et særligt sekretariat; det skønnes der ikke at være behov for.

Thoft (SF):

Kan jeg betragte ministerens svar som en bekræftelse på det, jeg spurgte om, nemlig at de 250.000 kr. dermed har reduceret den SNU-bevilling, som ministeren for et øjeblik siden glædede sig over?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det tør jeg ikke sige på stående fod, men det skal jeg gerne gå hjem og slå op.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 89

4) Til statsministeren af:

Thoft (SF):

»Hvorledes har regeringen tænkt at højtideligholde det af FN vedtagne internationale fredsår i 1986, og hvilke konkrete skridt har regeringen allerede taget i denne anledning?«

Skriftlig begrundelse

På FNs 38. generalforsamling blev der den 7. december 1983 vedtaget en generalforsamlingsresolution om at gøre 1986 til et internationalt fredsår. Danmark støttede i generalforsamlingen vedtagelsen og stemte bl.a. for, at det internationale fredsår skulle tildeles FN-midler. Danmark støttede ligeledes den operative paragraf i vedtagelsen om, at der skulle afholdes regionale seminarer med det formål at fremme det internationale fredsårs målsætning, som blev formuleret således:

»Generalforsamlingen ... anerkender, at det internationale fredsår, som falder sammen med FNs 40 års dag, er særlig vigtigt og vil give FN og dets medlemsstater lejlighed til at gøre en særlig indsats for at fremme arbejdet for fredens sag som vidnesbyrd om deres forpligtelse til på enhver mulig måde at tjene freden.«

Da jeg mener, det er vigtigt, at regeringen lever op til sine forpligtelser som medlem af FN, håber jeg, at statsministeren kan give et forpligtende tilsagn om, at der for alvor tages skridt til at sætte arbejdet for fred i centrum i samfundsdebatten. En af måderne at gøre dette på kunne være at give en særlig bevilling til seminarer, publikationer og kunstneriske arrangementer, der har arbejdet for fred sat i centrum.

En anden kunne være at igangsætte fredsundervisningsprogrammer på ethvert plan – i overensstemmelse med artikel 106 i sluterklæringen fra FNs særlige nedrustningssamling i 1978.

Thoft (SF):

1986 er af FN udråbt til et internationalt fredsår, og derfor benytter jeg allerede nu lejligheden til i god tid at henlede landets regeringschef på problemet. Hvad agter det officielle Danmark at gøre i den anledning? Har man tænkt sig at etablere et særligt sekretariat for at koordinere indsatsen, sådan som regeringen er blevet opfordret til det af FNs generalsekretær, Perez de Cuellar?

Statsministeren (Poul Schlüter):

I almindelighed har Danmark indtaget en noget skeptisk holdning med hensyn til hensigtsmæssigheden af den praksis, som efterhånden er blevet så udbredt også inden for FN-systemet, at bestemte år udråbes til at

[Statsministeren]

skulle være internationale år for det ene eller det andet gode formål. Selve metoden passer ikke så umiddelbart godt til et samfund som vort, der jo er så klart præget af åben debat – åben debat er jo ikke noget, alle har – gennem frie massemedier og organisationer, der bliver til og drives på borgernes initiativ. Der ligger noget stærkt og fornemt i, at det i så høj grad er de frie medier og borgerne selv, der sætter sig i spidsen for kampagner, som de er ægte – og ikke bare officielt, regeringsinspireret – optaget af.

Danmark og de andre nordiske lande deltog dog i vedtagelsen på 38. generalforsamling af den resolution, som spørgeren omtaler, og hvorved 1986 blev udråbt til internationalt fredsår. Det bør bemærkes, at vedtagelsen skete ved consensus, dvs. uden at de enkelte lande fik lejlighed til en mere nuanceret stillingtagen. Regeringen overvejer i øjeblikket i samråd med de øvrige nordiske lande, hvorledes vi i Danmark kan bidrage til markeringen af fredsåret.

Thoft (SF):

Jeg glæder mig da over, at den danske regering er begyndt at overveje, at der skal foregå noget. Nu er det jo sådan, at vi rent faktisk i FN støttede fredsåret, og vi støttede også, at fredsåret skulle tildeles FN-midler, og i den forbindelse vil jeg spørge, om den danske regering påtænker at tildele fredsåret en særlig bevilling, sådan som jeg kan forstå det er sket med verdensnedrustningskampagnen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det må vi naturligvis lade indgå i overvejelserne, også i samråd med de andre nordiske lande. Men jeg beder om, at vi alligevel har i baghovedet, at det forholder sig sådan, at fredsviljen her i landet i hvert tilfælde ikke fejler noget. Det er i andre dele af verden, vi ulykkeligvis i årene efter den anden verdenskrig har oplevet op mod 130 meningsløse krige.

Thoft (SF):

Jeg er rygende uenig med statsministeren, når han konstaterer, at den danske fredsvilje ikke mangler noget; således har den faktiske danske oprustning været fænomenal inden for de sidste ti år.

Men jeg vil gerne til sidst spørge, om det er sådan, at regeringen havde tænkt sig at prøve at koordinere nogle af alle disse mange kampagner, så der rent faktisk også fra officielt hold sker noget i dette land. Jeg ved godt, at vi har en debat, men forudsætningen for den folkelige debat er også, at der tildeles undervisningsmidler, at man har mulighed for at lave publikationer, osv. Har regeringen tænkt sig at koordinere disse ting, så vi rent faktisk bliver i stand til at udbrede oplysningerne om de problemer, der er i forbindelse med nedrustning?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er lidt skuffet over hr. Thofts indlæg. Jeg mener, jeg er på sikker grund, når jeg på samtlige folketingets partiers vegne med undtagelse af hr. Thofts parti giver udtryk for, at der ikke er noget, nogen af os er mere optaget af end at føre en udenrigs- og en sikkerhedspolitik, som sikrer fred. Det er simpelt hen motivet for alt, hvad vi bestræber os for på disse områder.

Det er klart, at vi skal overveje, om vi kan få noget godt og positivt ud af en kampagne med tryksager og så meget andet, som hr. Thoft er inde på. Men giv os nu en lille smule tid til at overveje det, så vi kan få det gjort fornuftigt.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Lizzie Lichtenberg: spm. nr. S 4

Svend Andersen: spm. nr. S 5

Bjørn Westh: spm. nr. S 15

Carsten Andersen: spm. nr. S 17–20, 64 og 65

Tinning: spm. nr. S 26, 28, 53 og 70

Leif Hermann: spm. nr. S 29

Dohrmann: spm. nr. S 31

Qvist Jørgensen: spm. nr. S 35

Arentoft: spm. nr. S 38

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 50

Lenger: spm. nr. S 51

[Formanden]

Fischer: spm. nr. S 54

Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 56

Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 58

Agerschou: spm. nr. S 60

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 61

Inger Harms: spm. nr. S 62 og 63

Sander: spm. nr. S 87

Spm. nr. S 4

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/10 84) af:

Lizzie Lichtenberg (KF):

»Hvilke foranstaltninger vil man iværksætte inden for kommunikations- og trafiksektoren for at lette tilværelsen for de handicappede borgere?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i forlængelse af ministerens anmodning til forskellige myndigheder og instanser om inden 1. august i år at informere ham om, hvilke initiativer de planlægger for at lette tilværelsen for vore handicappede borgere inden for kommunikations- og trafiksektoren.

Det er af afgørende betydning for handicappedes muligheder for deltagelse i samfundslivet, at det ydre miljø planlægges hensigtsmæssigt. Der bør allerede i planlægningsfasen tænkes på brugen af f.eks. bygninger, så også bevægelseshæmmede vil kunne benytte sig af dem. Fornuftig udformning af kantstene, telefonbokse og postbokse og -kasser kan lette dagligdagen kolossalt for de handicappede. Sker der ikke en yderligere indsats for de handicappede, er der fare for, at de øvrige bestræbelser for aktivisering og revalidering vanskeliggøres.

Svar (16/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I november 1983 udsendte ministeriet for offentlige arbejder rapporten »Handicappedes vilkår i trafik og kommunikation« til samtlige kommuner og amtskommuner, trafikselskaber, havne, lufthavne, luftfartsselskaber og yderligere et stort antal myndigheder og virksomheder. Sammen med udvalget, som havde produceret rapporten, afholdt jeg et pressemøde for at sikre rapporten omtale.

Desværre viste pressen minimal interesse for mødet og for sagen. Det er simpelt hen uforståeligt, at offentligheden viser disse vitale spørgsmål alt for lidt opmærksomhed.

Dette kan ikke skyldes rapportens form, idet den må betegnes som særdeles veldisponeret og overskuelig. Også folketingets udvalg om offentlige arbejder fik tilsendt rapporten, som fortsat kan rekvireres i ministeriet.

For at sikre, at rapportens mange vigtige konkrete forslag ikke blot ender i et arkiv, fulgte jeg i februar 1984 sagen op over for samtlige modtagere, idet jeg udbad mig besked fra hver enkelt om, hvilke foranstaltninger der allerede er blevet gennemført, og hvilke der er planlagt. De hidtil indkomne svar synes at vise, at rapporten er blevet godt modtaget, og at der mange steder er ved at ske forbedringer.

Ministeriet er for tiden ved at katalogisere det modtagne materiale. Når dette store arbejde er gennemført, vil jeg yderligere rykke for svar fra de desværre ikke ganske få, der endnu ikke har svaret. Desuden vil jeg offentliggøre en liste over initiativernes udvikling, således at andre kan lære heraf og nyttiggøre erfaringerne. Udvalget om offentlige arbejder vil naturligvis modtage genpart af materialet.

Det fremgår af de hidtil gennemgåede besvarelser, at der rundt om i landet – men dog desværre endnu ikke alle steder – arbejdes med foranstaltninger, der letter bevægelsesfriheden og adgangsforholdene for kørestolsbrugere, hvor rapportens forslag om kantstenssænkning, etablering af ramper og indretning af handicaptolletter er blevet taget i anvendelse. Det er dog et tilbagevendende træk i besvarelserne, at mange, specielt kommuner, føler, at den meget stramme økonomiske situation gør det svært at gennemføre de mere udgiftskrævende foranstaltninger.

Den hastige teknologiske udvikling inden for telekommunikationsområdet bør komme de hørehæmmede til gode, idet udviklingen af skrivetelefonen og nu senest teledatasystemer gør det lettere for denne handicapgruppe at kommunikere med deres medmennesker.

Inden for mit eget ministerium søger vejdirektoratet, P & T og DSB specielt at lette adgangsforholdene for handicappede.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Videre har ministeriet for offentlige arbejder i marts 1984 udsendt et cirkulære om akustiske gadesignaler for blinde og svagtseende, og jeg forventer i januar 1985 at kunne udsende en ny bekendtgørelse om indretningen af busser, og heri indgår specielle krav til forbedring og sikring af de handicappedes komfort og transportmuligheder.

Handicapsagen bør ligge os alle stærkt på sinde. Det er derfor nødvendigt, at alle styrelser og instanser følger dette arbejde med betydelig alvor og opfindsomhed og også med fornøden offervilje. Medborgere, der er stærkt handicappede med hensyn til sanser eller på legemet, har krav på et topmål af solidaritet.

Spm. nr. S 5

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/10 84) af:

Svend Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvor store beløb der før 1984 udbetaltes af Bornholmstrafikken som rabatter på årlige fragtbløb for lastbiler og gods?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i sammenhæng med de verserende drøftelser om en forhøjelse af godstaksterne inden for Bornholmstrafikkens område pr. 1. november 1984. Der ønskes oplyst det samlede rabatbeløb samt det udbetalte beløb til de tre største kunder.

Svar (17/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Bornholmstrafikken har i årene 1981-1983 ydet følgende mængderabatter i forbindelse med overførsel af gods og lastbiler (1.000 kr.):

1981	1982	1983
2.898	3.318	4.061

Bornholmstrafikken har herudover beregnet følgende beløb i fragstøtte:

3.738	5.229	6.223
-------	-------	-------

Den samlede omsætning for gods- og lastbiloverførsler var i de tre år:

27.915	33.660	39.520
--------	--------	--------

Målt i forhold hertil udgjorde

mængderabatterne .	10,4 pct.	9,9 pct.	10,3 pct.
fragtstøtten.....	13,4 pct.	15,5 pct.	15,8 pct.
(i alt).....	(23,8 pct.)	(25,4 pct.)	(26,1 pct.)

Til sammenligning kan oplyses, at passageromsætningen de pågældende år beløb sig til

	66.243	78.224	96.181
og at rabatter heraf udgjorde ...	11.348	13.605	17.659
eller	17,1 pct.	17,4 pct.	18,4 pct.

I begrundelsen for at stille spørgsmålet ønskes endvidere oplyst det udbetalte rabatbeløb til de tre største kunder.

Af hensyn til Bornholmstrafikkens forretningsmæssige forbindelse med kunderne finder jeg det ikke rigtigt at give den ønskede oplysning.

Spm. nr. S 15

Til *landbrugsministeren* (2/10 84) af:

Bjørn Westh (S):

»Hvilken betydning forventer ministeren at den foreslåede nedskæring i 1985 for statens tilskud til Hedeselskabet på 7 mill. kr. vil få for Hedeselskabets aktiviteter?«

Begrundelse

En nedskæring må enten betyde, at landbrugerne og skovbrugerne skal betale mere for ydelserne, eller at Hedeselskabets aktivitetsniveau vil falde med afskedigelser af personale til følge.

Spørgsmålet er, om indtjeningsforholdene i land- og skovbruget er sådan, at en prisforhøjelse vil kunne gennemføres uden konsekvenser for aktivitetsniveauet, og hvad et nedsat aktivitetsniveau vil betyde for produktiviteten i land- og skovbruget.

Svar (17/10 84):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Som det vil være spørgeren bekendt, er der ikke tale om nogen nedskæring af stats-tilskuddet til Det danske Hedeselskab i 1985, men om, at landbrugsministeriet efter i nogle år at have skaffet ekstrabevillinger til Hedeselskabet ikke længere ser sig i stand til at opretholde disse ekstrabevillinger.

Det er mange gange i årenes løb hændt, at landbrugsministeriet ikke fuldt ud har kunnet

[Landbrugsministeren]

imødekomme Hedeselskabets ønsker med hensyn til statstilskuddets størrelse; men det har dog ikke forhindret en fortsat vækst i Hedeselskabets aktiviteter. Antallet af beskæftigede (omregnet i helårsarbejdere) er således fra 1979 til 1983 vokset fra 836 til 964, og selskabet har iværksat en række nye aktiviteter, såvel indenlands som uden for landets grænser. Hedeselskabets driftsoverskud er stigende og forventes i 1984 at andrage godt 10 mill. kr.

Statstilskuddet til Det danske Hedeselskab ydes ifølge selskabets seneste regnskabsberetning, for 1983, inden for et område, der omfatter 24 pct. af selskabets aktiviteter, og udgør kun 12 pct. af selskabets samlede omsætning.

Landbrugsministeriet har endnu ikke fra Hedeselskabet modtaget forslag til programbudgetter på grundlag af den på finanslovsforslaget for 1985 optagne bevilling. Landbrugsministeriet har fundet det rigtigst at lade Hedeselskabet selv fremkomme med forslag til den fornødne regulering af programbudgetterne.

Det danske Hedeselskab har i de senere år været igennem en omstrukturingsproces, og der er gennemført mange rationaliseringsforanstaltninger, hvis virkninger imidlertid endnu ikke er slået fuldt ud igennem, og næsten alle lederstillinger er nybesat med højt kvalificerede personer. Jeg har derfor de bedste forventninger til, at Hedeselskabet i samarbejde med landbrugsministeriet vil være i stand til at afbøde eller helt undgå, at det ændrede niveau for statens tilskud får de af spørgeren nævnte konsekvenser.

Spm. nr. S 17

Til *finansministeren* (2/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvilke belønninger tænker ministeren at give medarbejdere, der har udvist god service – selv om det har været på kanten af det forsvarelige?«

Begrundelse

I administrationsdepartementets pjece »Bedre service« udloves der belønning til medarbejdere, der faktisk har udvist god service og måske også ovet pelsen.

Det vil sikkert have betydning for disse medarbejdere at vide, om belønningen står i forhold til risikoen.

Svar (16/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Spørgsmålet tager udgangspunkt i et citat fra administrationsdepartementets pjece »Bedre service«, nemlig: »Medarbejdere, der faktisk har udvist god service – også selv om det har været på kanten af reglerne – må belønnes« (p. 5 i pjecen). Der er således ikke som anført i spørgsmålet tale om at være »på kanten af det forsvarelige«. Der er tale om en opfordring til at belønne en god indsats, selv om den måske er på kanten af reglerne. Læses hele afsnittet i sammenhæng, fremgår det klart, at meningen med afsnittet er, at ledelsen på de enkelte institutioner m.v. bør sikre, at medarbejdere både gennem den daglige tilrettelæggelse af arbejdet og gennem den overordnede personalepolitik er mest muligt tilskyndet til at handle smidigt og fleksibelt i deres kontakt med borgere og virksomheder.

Der er relativt begrænsede muligheder inden for det offentlige løn- og ansættelsessystem for formelt at belønne en medarbejder for en særlig indsats. Jeg kan dog pege på honorering af en ekstra arbejdsindsats i tilfælde, hvor der er ydet merarbejde inden for rammerne af de gældende regler herfor, tildeling af særlige arbejdsopgaver, vurderingen af den hidtidige arbejdsindsats i forbindelse med advancement samt mundtlig påskønnelse.

Jeg er overbevist om, at man på den enkelte offentlige institution i det daglige arbejde er i stand til at påskønne en særlig indsats.

Spm. nr. S 18

Til *finansministeren* (2/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvilken beskyttelse har den medarbejder i offentlig regie, der i bestræbelserne for at yde god service kommer for tæt på »kanten«?«

Begrundelse

I pjecen »Bedre service« udgivet af administrationsdepartementet omtales: »Det vil sikkert virke befordrende på den offentligt

[Carsten Andersen]

ansattes initiativ, hvis hun kender sin arbejdsgevers opfattelse af, hvor kanten er.«

Svar (16/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Baggrunden for spørgsmålet er formentlig administrationsdepartementets pjecce »Bedre service«, hvori det er anført: »Medarbejdere, der faktisk har udvist god service – også selv om det har været på kanten af reglerne – må belønnes« (p. 5 i pjecen). Der er således tale om en opfordring til at belønne en god indsats, selv om den måske er på kanten af reglerne. Læses hele afsnittet i sammenhæng, fremgår det klart, at meningen med afsnittet er, at ledelsen på de enkelte institutioner m.v. bør sikre, at medarbejdere både gennem den daglige tilrettelæggelse af arbejdet og gennem den overordnede personalepolitik er mest muligt tilskyndet til at handle smidigt og fleksibelt i deres kontakt med borgere og virksomheder.

Dette skal naturligvis ske inden for gældende regler. Der ses således ikke at være behov for en særlig beskyttelse af medarbejdere, der tilstræber en bedre publikumsbetjening.

Det bemærkes i øvrigt, at det citat, der i begrundelsen for spørgsmålet anføres at stamme fra pjecen, ikke findes heri.

Spm. nr. S 19

Til *finansministeren* (2/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Er der i forbindelse med moderniseringsprogrammet indført fri forvaltning i staten?«

Begrundelse

I pjecen »Bedre service« står der på side 5, 1. spalte: »Medarbejdere, der faktisk har udvist god service – også selv om det har været på kanten af reglerne – må belønnes.«

At det offentliges serviceniveau er sunket betydeligt i de senere år, er der ingen tvivl om, men skal den ovenfor nævnte sætning forstås således, at det er op til den enkelte medarbejder at hæve serviceniveauet?

Svar (16/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

I administrationsdepartementets pjecce »Bedre service« fremhæves allerede på side 1

om publikumskampagnen: »Det drejer sig først og fremmest om den måde, som den offentlige sagsbehandling er lagt til rette på, og de omstændigheder, hvorunder det offentlige serviceydelser præsenteres for borgeren eller virksomheden.«

Kampagnen retter sig således ikke mod indholdet af de offentlige ydelser i snæver forstand.

Spm. nr. S 20

Til *finansministeren* (2/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvorfor har folketingets medlemmer ikke fået tilsendt administrationsdepartementets publikation »Bedre service«?«

Begrundelse

Regeringen har lagt megen vægt på sit moderniseringsprogram, og at det skal omfatte hele den offentlige sektor. Man kunne få den mistanke, at ministeren på forhånd har opgivet regeringen og folketinget i kampagnen for en bedre service.

Svar (16/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Formålet med pjecen er først og fremmest at give råd og ideer til ledelse og medarbejdere i den offentlige forvaltning om, hvordan arbejdet med forbedring af publikumsbetjeningen kan gribes an. Publikationen er derfor sendt til samtlige statsinstitutioner, kommuner og amtskommuner.

På den givne foranledning vil jeg tage initiativ til, at folketingets medlemmer får tilsendt publikationen.

Spm. nr. S 26

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (3/10 84) af:

Tinning (VS):

»Hvad er baggrunden for, at ministeren har afvist at yde et tilskud på 100.000 kr. til afviklingen af »Kulturoffensiv 84«?«

Begrundelse

»Kulturoffensiv 84« sigter på at rejse en række folkelige aktiviteter i med- og modspil til den herskende kulturpolitik. Det er tankevækkende, at kulturministeren end ikke har

[Tinning]

100.000 kr. tilovers til støtte for et sådant formål.

Svar (19/10 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter at »Kulturoffensiv 84« den 6. juni 1984 havde fremsendt yderligere oplysninger angående de planlagte kulturelle aktiviteter, meddelte ministeriet den 16. august 1984 arrangørerne, at man fandt det rimeligt, at de involverede faglige organisationer selv påtog sig det økonomiske ansvar for de planlagte arrangementers gennemførelse.

Den 17. september 1984 redegjorde repræsentanter for arrangementet for de forventede aktiviteter, herunder de i Charlottenborgs udstillingsbygning planlagte aktiviteter og den dér påtænkte afsluttende kulturelle høring med kunstneriske indslag. De samlede udgifter var opgjort til i alt 304.000 kr., hvoraf de involverede faglige foreninger hidtil havde givet tilsagn om ca. 75.000 kr., svarende til 10 kr. pr. medlem. Det blev oplyst, at hvis samtlige medlemmer betalte 10 kr. hver, ville arrangørerne kunne påregne i alt ca. 100.000 kr. Det er formentlig dette beløb, der har givet anledning til det i pressen omtalte tilskudsbehov på 100.000 kr., ud fra en forestilling om, at ministeriet kunne yde et tilsvarende tilskud.

Jeg finder fortsat, at de planlagte arrangementer under betegnelsen »Kulturoffensiv 84« har en sådan faglig interesse, at det er rimeligt, at de involverede faglige foreninger selv sørger for det fornødne økonomiske grundlag – dog er jeg villig til at godkende, at der ikke betales driftsudgifter i forbindelse med arrangementet på Charlottenborg den 5.–11. november 1984, samt at entréindtægterne i forbindelse med dette arrangement tilfalder Kulturoffensiven.

Spm. nr. S 28

Til *socialministeren* (3/10 84) af:

Tinning (VS):

»Giver det ministeren anledning til initiativer, at Gladsakse kommunes sociale udvalg har besluttet, at bistandslovens § 33 ikke gælder i kommunen resten af året?«

Begrundelse

Ifølge bladet Socialpædagogen nr. 18/84 har Gladsakse kommunes sociale udvalg for resten af året sat en stopper for alle såkaldte frivillige anbringelser uden for eget hjem. Sådanne anbringelser af børn og unge kan i tilspidsede situationer være det mest fornuftige af mulige umiddelbare skridt. Sagen er naturligvis også interessant til belysning af kommunernes muligheder for efter eget valg at sætte udvalgte dele af bistandsloven ud af kraft for kortere eller længere tidsrum.

Svar (16/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det er i Gladsakse kommune oplyst, »at det sociale udvalg i Gladsakse kommune ikke har truffet en beslutning om, at bistandslovens § 33 ikke gælder i kommunen resten af året.

Det sociale udvalg har imidlertid – efter at have foretaget en kritisk gennemgang af den hidtidige praksis – besluttet at indføre en strammere praksis med sigte på at nedbringe antallet af børn og unge, der anbringes uden for hjemmet. Baggrunden for denne beslutning er navnlig, at Gladsakse kommune har et relativt stort antal anbringelser uden for hjemmet, og at den enkelte anbringelse er relativt dyr. Med henblik på at begrænse udgifterne er udvalget endvidere indstillet på at anlægge en mere kritisk bedømmelse af plejevederlagets størrelse i de enkelte sager, specielt hvad angår ydelse af mere end 3-dobbel plejevederlag, ligesom udvalget vil tilstræbe at få gennemført en forkortelse af den gennemsnitlige anbringelsestid. Endelig har udvalget besluttet at forøge de forebyggende foranstaltninger, i første række ved ansættelse af yderligere 2 familierådgivere.

Som led i de foran refererede beslutninger har udvalget endelig – med sigte på at opnå hurtige besparelser – besluttet at indføre et midlertidigt »blødt« stop for godkendelse af nye sager, således at man indtil videre kun fremmer sager, der frembyder særlige vanskeligheder; man vil naturligvis fremme sager, hvor forholdene er så dårlige, at der skønnes at være grundlag for at træffe en beslutning om anbringelse uden for hjemmet i medfør af bistandslovens § 123, men herudover vil der være en del sager, hvor forholdene er så vanskelige eller presserende, at der kan forventes givet godkendelse. Som vejled-

[Socialministeren]

ning her gælder, at problemerne skal være så alvorlige, at udskydelse af iværksættelse af hjælpeforanstaltninger ikke kan ske uden betydelige skadevirkninger for barnet. Der er således ikke tale om, at udvalget har besluttet, at der indtil videre ikke kan træffes beslutninger i henhold til bistandslovens § 33, stk. 1, nr. 3, om anbringelse uden for hjemmet. Udvalget har derimod vedtaget at foretage en stramning af den hidtidige praksis, således at man skærper de betingelser, der kræves opfyldt for at træffe beslutning efter § 33, stk. 1, nr. 3, og udvalget har efter denne vedtagelse i flere tilfælde truffet beslutning om anbringelse af børn uden for hjemmet efter de nye, strammere retningslinjer. Denne nye, restriktive praksis vil fortsætte i hvert fald indtil udgangen af 1984, og det vil bero på erfaringerne i de nærmest kommende måneder, hvorvidt den skal forlænges ud over dette tidspunkt.«

Socialministeriet skal understrege, at der ikke er mulighed for, at en kommune selv kan sætte dele af bistandsloven ud af kraft.

Socialministeriet har noteret sig, at man i kommunen vil gøre en koncentreret indsats for at opprioritere den rådgivende virksomhed over for børn med problemer med henblik på gennem andre støtteforanstaltninger at undgå eller begrænse børnenes anbringelse uden for hjemmet.

Socialministeriet finder herefter ikke, at der er anledning til yderligere initiativer over for kommunen vedrørende det rejste spørgsmål.

Det skal tilføjes, at såfremt det sociale udvalg undlader at iværksætte påkrævede hjælpeforanstaltninger, kan amtsankenævnet i medfør af bistandslovens § 35 træffe beslutning herom og pålægge udvalget at gennemføre beslutningen. Tilsvarende beføjelser har den sociale ankestyrelse.

Spm. nr. S 29

Til *socialministeren* (3/10 84) af:

Leif Hermann (SF):

»Hvad har ministeren gjort for at orientere de sociale udvalg i kommunerne om de af folketinget den 27. april 1984 vedtagne ændringer af konkurslovens kapitler 25–29?«

Begrundelse

Det er af dagspressen i flere tilfælde fremgået, at de af folketinget vedtagne regler om gældssanering af skifteretterne administreres i modstrid med folketingsflertallets hensigter for så vidt angår den personkreds, der efter det samme flertals opfattelse skulle være omfattet af bestemmelserne. Et helt klart udtryk herfor var, at de oprindeligt af justitsministeren foreslåede gebyrbestemmelser blev fjernet. Formålet hermed var klart også at inddrage de persongrupper, der har kontakt med de sociale forvaltninger, såsom bistandsklienter, personer, der har bidragsgæld, m.fl. Det vil derfor være af væsentlig betydning for folketinget at få oplyst, hvorvidt socialministeren over for de kommunale socialudvalg har gjort opmærksom på gældssaneringsreglerne.

Svar (19/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Justitsministeriet har oplyst, at der er udarbejdet en pjece om de nye regler om gældssanering, og at denne er udsendt til bl.a. samtlige sociale udvalg. Justitsministeriet har endvidere oplyst, at der i løbet af efteråret vil blive bragt et indlæg i fjernsynsudsendelsen »OBS« vedrørende de nye regler.

Socialministeriet er indstillet på – i forbindelse med en almindelig revision af cirkulæret om rådgivning og tilsyn efter bistandsloven – at henlede de sociale udvalgs opmærksomhed på muligheden for at opnå gældssanering i henhold til konkursloven.

Spm. nr. S 31

Til *miljøministeren* (4/10 84) af:

Dohrmann (FP):

»Må både henlægges på offentlige strandbredder?«

Begrundelse

I spørgsmål nr. 1102 i folketingssamlingen 1983–84, 2. samling, slog spørgeren et slag for danskernes urgamle ret til at have deres både liggende på strandbredderne.

Ministerens svarede den 17. september 1984, at ejerne af strandgrunde kan tillade bådernes anbringelse.

Herefter bliver det nødvendigt at få oplyst, hvor stor en del af de danske strandbredder der ejes af det offentlige og af institutioner

[Dohrmann]

o.lign., som følger det offentliges praksis, samt hvordan der forholdes med hensyn til den almindelige danskers adgang til at lægge sin båd på sådan en strand – specielt hvad der er af regulativer, cirkulærer, anbefalinger eller andre retningslinjer på området, og hvad der sker den bådejer, der springer op og falder ned på juraen og blot lægger sin båd på den offentlige strand, som hans forfædre har gjort det i tusinder af år.

Svar (16/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Der foreligger ikke samlede opgørelser over, hvor stor en del af de danske strandbredder der ejes af det offentlige (ministerier, amtsråd og kommuner).

En opgørelse over de af miljøministeriet ejede arealer viser, at miljøministeriet pr. 1. juni 1984 administrerer arealer med en kystlinje på ca. 430 km, svarende til knap 6 pct. af landets kystlinje.

Henlæggelse af båd på en strand – privat eller offentlig – er principielt forbudt, medmindre ejeren – offentlig myndighed eller privat – giver tilladelse hertil.

I 1969 tilføjede man til bestemmelsen om offentlighedens adgang til og mulighed for ophold på og badning fra strandene, at man i tilknytning hertil fik lov til at oplægge en båd. I konsekvens af, at opholds- og baderetten er »kortvarig«, gælder retten til at oplægge båd følgelig også kun i kortere tidsrum. Bestemmelserne findes i naturfredningslovens § 54 og er uddybet i bekendtgørelse nr. 557 af 19. november 1983.

Offentlighedens færdsel m.v. på strande må, jfr. naturfredningslovens § 54, stk. 5, ikke generes. De senere års stigning i antallet af både nødvendiggør, at det offentlige administrerer reglerne efter pålydende. Bådejere, »der springer op og falder ned på juraen«, vil derfor typisk udsætte sig for, at en ulovligt oplagt båd efter politianmeldelse fjernes for ejerens regning.

Statsskovvæsenet, der administrerer miljøministeriets arealer, har, hvor det ikke generer andre strandgæster, i en række tilfælde givet tilladelse til bådparkering (dvs. længere ophold end blot kortvarigt).

En sådan tilladelse gives sædvanligvis til et bådelaug for et afgrænset areal, og tilladelsen er tidsbegrænset. Tilladelsen kan endvi-

dere med et varsel tilbagekaldes. I disse tilfælde har statsskovvæsenet krævet betaling for anvendelsen af strandbredden. Priserne herfor varierer, men et typisk eksempel på statsskovvæsenets prispolitik er Villingebæk/Dronningmølle bådelaug i Nordsjælland, hvor der betales 50 kr. pr. båd pr. år.

Spm. nr. S 35

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (4/10 84) af:

Qvist Jørgensen (S):

»Hvorned begrundes ministeren sin negative holdning til Kulturoffensiven?«

Begrundelse

I forbindelse med paraplyorganisationen Kulturoffensivens planlagte kulturuge har man anmodet ministeren om et støttebeløb på 100.000 kr., som ministeren har afslået at yde. Beløbet forekommer særdeles beskedent, også når man ser på den kæmpeindsats, som Kulturoffensiven har gjort for at få en landsdækkende kulturuge afviklet. Derudover har Kulturoffensiven – vel egentlig i god borgerlig ånd – vist vilje til at være iværksætter og til selv at løbe en økonomisk risiko.

Det forekommer derfor mærkværdigt, at ministeren ikke har fundet anledning til at yde dette beskedne – men psykologisk vigtige – bidrag.

Svar (19/10 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter at »Kulturoffensiv 84« den 6. juni 1984 havde fremsendt yderligere oplysninger angående de planlagte kulturelle aktiviteter, meddelte ministeriet den 16. august 1984 arrangørerne, at man fandt det rimeligt, at de involverede faglige organisationer selv påtog sig det økonomiske ansvar for de planlagte arrangementers gennemførelse.

Den 17. september 1984 redegjorde repræsentanter for arrangementet for de forventede aktiviteter, herunder de i Charlottenborgs udstillingsbygning planlagte aktiviteter og den dér påtænkte afsluttende kulturelle høring med kunstneriske indslag. De samlede udgifter var opgjort til i alt 304.000 kr., hvoraf de involverede faglige foreninger hidtil havde givet tilsagn om ca. 75.000 kr., svaren-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

de til 10 kr. pr. medlem. Det blev oplyst, at hvis samtlige medlemmer betalte 10 kr. hver, ville arrangørerne kunne påregne i alt ca. 100.000 kr. Det er formentlig dette beløb, der har givet anledning til det i pressen omtalte tilskudsbehov på 100.000 kr., ud fra en forestilling om, at ministeriet kunne yde et tilsvarende tilskud.

Jeg finder fortsat, at de planlagte arrangementer under betegnelsen »Kulturoffensiv 84« har en sådan faglig interesse, at det er rimeligt, at de involverede faglige foreninger selv sørger for det fornødne økonomiske grundlag – dog er jeg villig til at godkende, at der ikke betales driftsudgifter i forbindelse med arrangementet på Charlottenborg den 5.–11. november 1984, samt at entréindtægterne i forbindelse med dette arrangement tilfalder Kulturoffensiven.

Spm. nr. S 38

Til *miljøministeren* (4/10 84) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke indvendinger han har mod civilingeniør Viggo Berthelsens indlæg i bladet *Praxis*, nr. 4, september 1984?«

Begrundelse

I fortsættelse af mit spørgsmål nr. S 989 og ministerens svar herpå af 30. august 1984 (jfr. *tidenden* sp. 8110) må jeg konstatere, at de lærde er uenige i spørgsmålet om flyveaske gavnlighed for jorden.

Svar (16/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Spørgsmålet er forelagt miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Civilingeniør Viggo Berthelsens artikel indeholder en række postulater, der ikke er i overensstemmelse med den nuværende jordbrugsvidenskabelige viden. Således anføres, at landbrugsjorden mangler mineraler. Jorden består for mere end 90 pct.s vedkommende af mineraler. Mineralerne udgør derfor grundsubstansen i planternes vækstmedia. Ud over de tungtopløselige stoffer, der indgår i flyveasken, findes en lille fraktion af letopløselige stoffer, der vil kunne optages af planter, såfremt flyveasken udbringes på jorden. De fleste af disse stoffer er uden betyd-

ning for planternes vækst, men kan have indflydelse på kvaliteten af planteprodukterne. Således vil planter, der er dyrket i flyveaskeholdig jord, kunne indeholde større mængder af miljøfremmede tungmetaller. På grund af dette forhold kan det ikke anbefales at tilsætte dyrkningsjorden flyveaske. Landbrugets egne organisationer har også ved flere lejligheder taget afstand fra ideen om at bortskaffe flyveaske ved udkørsel på dyrkningsjord.

Det skal afslutningsvis nævnes, at der bl.a. i Danmark har været udført en del forsøg med plantedyrkning i flyveaskeholdig jord. Ingen af disse forsøg viser, at flyveasken har haft gavnlig effekt på plantevæksten. Civilingeniør Viggo Berthelsen har i øvrigt selv været inddraget i sådanne forsøg udført af statens planteavlsvforsøg og er derfor også bekendt med, at hans ideer ikke kan eftervises videnskabeligt.«

Spm. nr. S 50

Til *industriministeren* (8/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Efter hvilke kriterier og med hvilke oplysninger som baggrund tager monopoltilsynet stilling til prisfastsættelsen for medicinprodukter?«

Begrundelse

Med ganske få undtagelser har monopoltilsynet ladet medicinalfirmaerne køre deres eget løb og fastlægge deres egne priser. Enkelte gange er der skredet ind med krav om prisnedsættelser på ca. 20 pct., f.eks. over for valium, librium, stesolid og risolid i 1976 og over for Ferrosans importerede p-piller i 1980, da bruttoavancen var nået op på 110–140 pct.

Der foreligger imidlertid langt grovere eksempler på bruttoavancer, som monopoltilsynet intet har foretaget sig over for, bl.a. som følge af medicinalfirmaernes tilforladelige snak om forskningsudgifter. Disse udgifter overstiger dog sjældent 10 pct. og er i øvrigt ganske tvivlsomme, fordi de i høj grad går til forskning i plagiater, der blot skal omgå patentsystemet.

Derfor er der heller intet underligt i, at samme præparater allerede i grossistledet optræder med vidt forskellige priser i forskellige lande.

[Anne Grete Holmsgård]

Problemet ligger i, at medicinalindustriens økonomiske og produktionsmæssige forhold er uigennemskuelige, og at der optræder originale præparater og plagiater mellem hinanden, samtidig med at der findes et utal af identiske præparater og et utal af unødvendige stoffer.

Svar (17/10 84):

Industriministeren (Stetter):

Monopoltilsynet har herom oplyst følgende:

»Med vedtagelsen af lægemiddeloven, der trådte i kraft den 1. januar 1976, blev kontrollen med priserne for lægemidler i producent-/import- og grossistledet overført til monopoltilsynet. Den af monopoltilsynet administrerede lovgivning skulle herefter finde anvendelse på de nævnte områder, på samme måde som loven finder anvendelse på andre vareområder.

På baggrund af særlige forhold på lægemiddelområdet var der blandt folketingets medlemmer usikkerhed om, hvorvidt de lovbestemmelser, der er til monopoltilsynets rådighed, ville være tilstrækkelig effektive og hensigtsmæssige på dette område. Derfor ønskede folketingsudvalget vedrørende lægemiddeloven, at monopoltilsynets direktorat inden 2 år efter lovens ikrafttræden skulle afgive en rapport, der bl.a. skulle omhandle de indhøstede erfaringer med administrationen af priskontrollen.

I den omtalte rapport, »Lægemiddelbranchen, struktur – konkurrence – priser«, der blev offentliggjort i juli 1978, understreges det i sammenfatningen, at en kontrol efter de gældende bestemmelser vil kræve en uforholdsmæssig stor administrativ indsats sammenholdt med de resultater, det må skønnes muligt at opnå inden for en overskuelig årrække. Rapporten gav ikke umiddelbart anledning til lovinitiativer på området.

Tilsynet har søgt at anvende monopol- og pris- og avanceloven på området, hvilket har givet anledning til en række sager, og tilsynet har i enkelte tilfælde – som omtalt i begrundelsen for spørgsmålet – påbudt prisnedsættelser for lægemidler. Disse indgreb har for de danskproducerede præparater været baseret på kalkulationer over fremstillingskostningerne og de indregnede dækningsbidrag til salgs- og administrationsomkostning-

er og til forskning. For de importerede præparater forelå der oplysninger om importpriserne og den beregnede bruttoavance. Endvidere har tilsynet foretaget sammenligninger af de her i landet beregnede priser og de priser, præparaterne sælges til i andre lande.

Det har ved sagerens behandling vist sig vanskeligt i tilstrækkeligt omfang at fremskaffe kalkulationsoplysninger vedr. importerede præparater, hvilket kan gøre det vanskeligt at sikre en ligelig behandling af danskproducerede præparater og importerede præparater.

Ved en afgørelse i monopolankenævnet i februar 1977 vedr. beroligende midler ophævede ankenævnet tilsynets pålæg om prisnedsættelser, og i overensstemmelse med denne kendelse har tilsynet siden inddraget i bedømmelsen, at lægemiddelproducenterne skal være berettigede til at fordele virksomhedernes forskningsudgifter på de forskellige præparater efter et skøn, når virksomhedernes samlede avance ikke er urimelig, og når de ved fordelingen fremkomne priser ikke overstiger priserne i andre lande.

Ved ændringen af monopolloven den 27. april 1983, jfr. § 12, stk. 5, blev det direkte bestemt, at tilsynet skal tage særlige hensyn til den forskningstunge industri, herunder ikke mindst lægemiddelindustrien, således at virksomhederne kan fordele navnlig forskningsomkostningerne under hensyn til virksomhedernes konkurrencesituation, også over for udenlandske virksomheder.«

Spm. nr. S 51

Til *indenrigsministeren* (8/10 84) af:

Lenger (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at hospitalerne i væsentligt omfang – sammen eller hver for sig – indgår aftaler med leverandører om særrabatter på medicin, at der er en tendens til, at de praktiserende læger efter udskrivningen fastholder det af hospitalerne anvendte præparat, og at de præparater, der via aftaler er billigst for hospitalerne, ikke er billigst for patienterne og dermed oftest heller ikke er billigst for det offentlige?«

Begrundelse

Den problemstilling, som nævnes i spørgsmålet, opstår, når mange præparater har samme virkning, og når hospitalsvæsenet

[Lenger]

dermed lige så godt kan anvende det ene som det andet. I den situation indgår hospitalerne – naturligt nok – prisaftaler, enten hver for sig eller flere sammen, f.eks. for hele amtskommunen. Derfor anvender de i disse situationer – naturligt nok – det præparat, hvor de kan få det bedste tilbud.

Når patienten herefter udskrives og en tid skal fortsætte behandlingen, vil det være nærliggende for den praktiserende læge at fastholde det hidtil anvendte præparat, om ikke af andre grunde så for at bevare patientens tillid.

Men de medicinalfirmaer, der ved dumpingpriser kan give de bedste tilbud til hospitalssektoren, har ikke nødvendigvis de laveste priser på markedet – stadig i sammenligning med præparater, der har præcis samme virkning. Hospitalssektorens relevante økonomiske overvejelser vender sig så som en boomerang mod patienter og sygesikring, der nu skal til at betale. På den anden side sikrer »dumpingfirmaet« sig en større markedsandel, og udgiften til dumping tjenes rigeligt hjem igen – og betales af patienter og de selv samme offentlige kasser, som har sparet på den oprindelige pris aftale på hospitalet.

Svar (16/10 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Fra den 3. januar 1983 bortfaldt sygehuse-nes adgang til at indkøbe lægemidler direkte hos producent/importør. I den forbindelse bortfaldt en række særrabatter. Såvel private apoteker som sygehusapoteker foretager nu samtlige lægemiddelindkøb via lægemiddel-grossisterne. For sygehuse uden eget apotek foretages indkøb gennem private apoteker.

Leverandørernes priser kontrolleres af monopoltilsynet. Disse priser (grossist-indkøbspriserne) er ens for hele landet, og grossister-nes avance er fastsat efter forhandling med monopoltilsynet.

Distribution gennem et mindre antal grossister anses i øvrigt for at indebære en rationalisering af distributionen af lægemidler.

Jeg har intet kendskab til, at sygehuse – sammen eller hver for sig – indgår aftaler med producenter/importører om særrabatter på lægemidler og dermed heller ikke til, at der eventuelt skulle være prisforskel på det samme lægemiddel afhængigt af, om det benyttes i eller uden for sygehusregie. Det er

imidlertid korrekt, at der er en tendens til, at patientens læge efter udskrivningen fra sygehuset fortsætter behandlingen af patienten med samme lægemidler, som er anvendt i behandlingen på sygehuset. Men heri ligger der for mig at se intet mærkeligt eller uhen-sigtsmæssigt.

Spm. nr. S 53

Til forsvarsministeren (8/10 84) af:

Tinning (VS):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre en egentlig ambulancetjeneste og en anstændig dansk indsats i fremtidigt eftersøgningsarbej-
de ved Østgrønland?«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 6. oktober er inspektionsskibet »Beskytteren« netop afgået til Østgrønland uden den Lynxhelikop-
ter, der normalt er om bord.

Konsekvenserne af denne mangel kom-
menteres over for bladet på følgende måde af stabschefen ved søværnets operative kom-
mando, kommandør Sven P. Gøbel:

»Savnet af en helikopter vil i høj grad vanskeliggøre fiskeriinspektionen . . . . Og det vil ikke være mindre beklageligt i den så-
kaldte stationstjeneste, hvorunder inspekti-
onsskibets helikoptere deltager i eftersøg-
ningsopgaver i forbindelse med forlis og sø-
ulykker, og hvor de i langt videre grad, end vi
kender det herhjemme, benyttes som ambu-
lancer. Savnet af en helikopter om bord på
»Beskytteren« betyder, at befolkningen på
Østgrønland, i hvert fald indtil jul, vil være
uden denne livsvigtige ambulancetjeneste.«

Dette er klart uacceptabelt. Om nødven-
digt må ministeren sikre, at der lejes en an-
den helikopter.

Svar (16/10 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Det er ikke forsvarets opgave at udøve en
egentlig »ambulancetjeneste« ved Grønland.
Landslægen i Grønland forestår evakuering
af patienter fra udsteder m.v., og normalt
chartres fly eller helikoptere fra Grønlandsfly
hertil. Søværnets helikoptere anvendes lejlig-
hedsvis til patienttransport – som oftest i til-
fælde, hvor Grønlandsfly ikke har mulighed
for at løse opgaven, og hvor patientens til-
stand af lægen er vurderet som akut.

[Forsvarsministeren]

Forsvaret har ansvaret for ledelsen af søredningstjenesten ved Grønland bortset fra aktioner i lokale farvandsområder. I operationerne kan indsættes de skibe, fly og helikoptere, som Grønlands kommando måtte have til rådighed, men også andre skibe, fly og helikoptere, herunder Grønlandsflys, kan deltage.

Grønlands kommando vil i gennemsnit på årsbasis råde over 1-2 inspektionsskibe med helikopter, 2-3 inspektionskuttere og 1 inspektionsfly. Det bemærkes i denne forbindelse, at fiskeriinspektionsopgaven er dimensionerende for løsning af andre opgaver ved Grønland. Det bemærkes endvidere, at det i ansøgningen til finansudvalget i 1979 om anskaffelse af bl.a. en helikopter yderligere bl.a. anførtes, at det i helt ekstraordinære situationer vil kunne forekomme, at de to inspektionsskibe ved Grønland tilsammen kun har 1 helikopter.

I den konkrete situation måtte inspektionsskibet »Beskytteren« afsejle til Grønland uden at have en helikopter med fra begyndelsen. Årsagen hertil er vedligeholdelsesvanskeligheder i form af en uventet stor fejlrate for bl.a. helikopterens motor, for kort driftstid mellem foreskrevne eftersyn og for lang reparationstid hos fabrikanterne. Forskellige foranstaltninger til afhjælpning af disse vanskeligheder er dog indledt.

Ud over »Beskytteren« er endvidere inspektionsskibet »Ingolf« i de grønlandske farvande. »Ingolf« er udstyret med helikopter, og det er planlagt, at »Beskytteren« fra primo november igen vil have en helikopter.

Jeg finder derfor ikke, at der er grundlag for yderligere foranstaltninger.

Spm. nr. S 54

Til *forsvarsministeren* (8/10 84) af:

Fischer (KF):

»Kan ministeren bekræfte, at opstillingen af de sovjetiske SS-20 raketter fortsætter, at den nu har nået et antal på 400, og at yderligere raketter er under konstruktion, samt at sovjetrusserne er i færd med at forlænge SS-20rnes rækkevidde?«

Begrundelse

Ifølge det amerikanske dagblad *The Wall Street Journal* fra den 5. september 1984 har Sovjetunionen fortsat opstillingen af nye SS-

20 raketter, således at det samlede antal nu har nået 400 stk., og yderligere 20 raketter er under konstruktion.

Det oplyses endvidere, at sovjetrusserne har forlænget SS-20rnes rækkevidde, hvorved disse nu er i stand til at nå mål ud over den grænse på 5.500 kilometer, hvorefter et missil betegnes som interkontinentalt. Det fremgår endelig af den pågældende artikel, at USSR planlægger udstationeringen af 5 ladninger pr. affyringsrampe, hvilket til sin tid vil give USSR op mod 7.560 kerneladninger rettet mod Vesteuropa, Fjernøsten og USA set i forhold til de i alt 572, der omfattedes af NATOs dobbeltbeslutning.

Svar (17/10 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at Sovjetunionen for tiden har udstationeret i alt 378 SS-20 raketter, hvoraf ca. ⅓ er placeret i den vestlige del af landet og resten i den østlige; også en del af de raketter, der er placeret i den østlige del, vil kunne ramme mål i Europa. Der er som bekendt tale om et mobilt og meget træfsikkert våbensystem med 3 sprænghoveder på hver raket.

Det vides, at et større antal SS-20 baser, hver med 9 affyringsramper, er under opførelse både øst og vest for Ural. Når disse er operationsklare, vil der være tale om en væsentlig forøgelse af det ovennævnte tal.

Der er i øvrigt tegn på, at affyringsramperne vil kunne genlades.

Hvorvidt SS-20 er eller vil blive ændret til en interkontinental raket, er jeg ikke i stand til at oplyse.

Spm. nr. S 56

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (9/10 84) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at hindre gentagelser af episoden i Christiania Radio den 4. oktober, ved hvilken lejlighed lokalradioen advarede beboerne imod en politirazzia efter narkotika?«

Begrundelse

Det er yderst betænkeligt, at en lokalradio på denne måde lægger hindringer i vejen for politiets arbejde, og der bør snarest træffes

[Annelise Gottfredsen]

foranstaltninger til at undgå gentagelser af lignende samfundsskadelig virksomhed, der kan have væsentlige konsekvenser for borgernes tryghed og sikkerhed.

Svar (22/10 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det kan naturligvis ikke på forhånd udelukkes, at lovovertrædelser finder sted som led i den igangværende forsøgsvirksomhed med nærradio og lokal-TV, men det er min opfattelse, at det tilsyn, som er etableret med hensyn til forsøgsordningen, vil modvirke gentagne lovovertrædelser.

I forbindelse med igangsætningen af forsøgsordningen med nærradio og lokal-TV blev de juridiske rammer for projekterne overvejet i kulturministeriet, og der blev bl.a. udsendt en vejledning om nogle retlige forhold af særlig betydning for projekterne.

Vejledningens afsnit om strafansvar fastslår, at de almindelige regler i straffeloven og anden lovgivning er gældende.

At dansk rets almindelige ansvarsregler gælder, betyder, at strafansvar kan gøres gældende mod den, der forsætligt har produceret et indslag eller medvirket til udsendelse af et program, som indeholder en overtrædelse af straffeloven. Tilsvarende regler gælder for Danmarks Radio.

Jeg finder det ikke rigtigt at tage nærmere stilling i den konkrete sag, førend omstændighederne er grundigt belyst, men jeg skal bemærke, at hvis en lovovertrædelse konstateres, må det naturligvis give anledning til overvejelser om konsekvenserne med hensyn til den udstedte sendetilladelse.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at udvalgets sekretariat som led i tilsynet med forsøgsordningen efter at have modtaget underretning fra politiet har anmodet Christiania Radio om at indsende båndoptagelser af programmerne den 4. oktober 1984 samt eventuelle kommentarer, således at udvalget kan foretage en vurdering af sagen.

Spm. nr. S 58

Til *undervisningsministeren* (10/10 84) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvilke konsekvenser vil ministeren drage af betænkning nr. 1018 fra 1984 om skole-

gangens påbegyndelse i folkeskolen med hensyn til nedsættelse af skolealderen?«

Svar (17/10 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Den betænkning, som spørgsmålet vedrører, er resultatet af et udvalgsarbejde, som jeg selv har iværksat.

Et gennemgående træk ved betænkningen om skolegangens påbegyndelse i folkeskolen er, at den anbefaler, at der åbnes muligheder for, at de forslag, den rummer, kan realiseres.

Hermed er betænkningen helt og fuldt i pagt med dansk skoletradition, hvor det gælder folkeskolens udvikling, der principielt ikke sker ved magtbud af den ene eller anden art, men foregår i den enkelte kommune efter stedlige ønsker og behov inden for et rammeværk af organisatoriske muligheder.

Det er klart nok, at de fleste af de forslag, der kommer til udtryk i betænkningen, forudsætter en udvidelse af folkeskolelovens rammebestemmelser.

Betænkningen er for tiden til teknisk gennemgang i undervisningsministeriet med henblik på udarbejdelse af de fornødne forslag til ændringer i folkeskoleloven, der kan give de kommunale skolevæsener muligheder for at drage nytte af de intentioner, som betænkningen rummer.

Spm. nr. S 60

Til *socialministeren* (10/10 84) af:

Agerschou (SF):

»Kan ministeren oplyse, om pukkelen af uskrevne sager i sikringsstyrelsens arbejdsskadeafdeling nu er afviklet, og hvilke andre »propper« i systemet de midlertidige udlån af medarbejdere fra andre afdelinger i styrelsen har medført?«

Begrundelse

I et svar på et tidligere spørgsmål har ministeren oplyst, at en del af ventetiden på afgørelser i flere tusinde arbejdsskadesager skyldtes, at sagerne ikke kunne blive skrevet. Ministeren meddelte endvidere, at sikringsstyrelsen på kort sigt ville nedbringe antallet af disse sager gennem midlertidige udlån af medarbejdere fra andre afdelinger i styrelsen. På den baggrund spørges, om pukkelen af

[Agerschou]

uskrevne sager nu er afviklet, og hvilke andre »propper« i systemet udlånet af de medarbejdere har medført.

Svar (17/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Sikringsstyrelsen har oplyst, at pukkelen af uskrevne sager i styrelsens arbejdsskadeafdeling er helt afviklet, og at der ikke er opstået »propper« i systemet som følge af de midlertidige udlån fra andre afdelinger i styrelsen.

Spm. nr. S 61

Til *ministeren for offentlige arbejder* (11/10 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren tage skridt til at standse udsendelsen af gratis førstedagskuverter, når et nyt frimærke skal lanceres, og oplyse, hvem og hvor mange der modtager disse førstedagskuverter?«

Begrundelse

Som medlem af folketinget har spørgeren et par gange modtaget en førstedagskuvert gratis, når et nyt frimærke lanceres. Denne overflødige gestus må have en vis udbredelse, der må være forbundet med omkostninger betalt af skatteyderne.

Hvor stor udbredelse denne praksis med gratis førstedagskuverter har, kan ministeren oplyse, men uanset omfanget er det en overflødig skatteyderbetalt praksis, hvis formål må siges at være overflødig.

Har man interesse i førstedagskuverter, må det være op til den enkelte selv at ofre de få kroner, en kuvert kan koste. Det må derfor anbefales at standse denne gratisudsendelse totalt.

Svar (17/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I forbindelse med hver frimærkeudgivelse udsender P&T et mindre antal (ca. 220) førstedagskonvolutter – heraf sendes hovedparten til folketingets medlemmer. Desuden modtager kongehuset, frimærkets tegner og gravør, postmuseet samt enkelte andre førstedagskonvolutter.

Udgiften for staten i den forbindelse er yderst minimal, da der selvsagt alene er tale

om fremstillingsomkostninger for frimærker og konvolutter.

Ud over at der, som anført af spørgeren i begrundelsen, er tale om en gestus, finder jeg, at der tillige er tale om en hensigtsmæssig måde at holde medlemmerne af folketinget orienteret om, hvilke begivenheder der markeres med udgivelse af frimærker, samt informeret om frimærkernes udseende.

Den praksis, jeg her har omtalt, er der ingen planer om at ændre, men der vil selvfølgelig ikke være noget til hinder for – om ønsket – at lade spørgeren udgå af P&Ts liste over modtagere af førstedagskonvolutter.

Spm. nr. S 62

Til *landbrugsministeren* (11/10 84) af:

Inger Harms (SF):

»Har ministeren tænkt sig at tage initiativer vedrørende gyllebanker o.lign. og dermed afhjælpe det problem, der eksisterer med hensyn til overskydende gylle, dvs. naturgødning?«

Begrundelse

I Landbrugsmagasinet nr. 38 under Markbrug omtales, at en gylleformidling blandt landmænd ville være aktuel, derunder opretelse af gyllebanker og gyllelaguner, hvor de landmænd, der har for megen gylle, kunne aflevere gødningen, mens landmænd, der ingen gylle har, kunne hente løs.

Svar (18/10 84):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Til besvarelse af det stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at landbrugsministeriet i øjeblikket undersøger forskellige muligheder for at imødegå de problemer, der er knyttet til husdyrgødningens anvendelse.

Udgangspunktet for landbrugsministeriets overvejelser er det forhold, som er kortlagt i ministeriets seneste undersøgelser, at problemerne med store mængder husdyrgødning ikke er af generel, landsdækkende karakter. På en mindre del af landbrugsarealet kan der derimod være et lokalt overskud af husdyrgødning, som nødvendiggør en optimal fordelingspraksis for at undgå belastningsproblemer, bl.a. vedrørende grundvandet og overfladevandene.

[Landbrugsministeren]

Det er endnu uklart, i hvilken udstrækning etablering af egentlige gyllebanker er en praktisk, realistisk måde at løse disse lokale problemer på. Jeg har rejst spørgsmålet over for landbrugsorganisationerne, og drøftelserne herom fortsætter.

Man må endvidere være opmærksom på, at en gyllebankordning vil kunne medføre veterinærhygiejniske problemer, specielt i relation til smitsomme husdyrsygdomme, herunder salmonellainfektioner og paratuberkulose.

For at sikre den bedste og billigst mulige udnyttelse i praksis af den ressource, som husdyrgødningen repræsenterer, bør der sættes ind med en mere intensiv rådgivning omkring god landbrugsmæssig praksis for tilførsel og udnyttelse af husdyrgødningen, kombineret med anvendelse af ny teknologi i form af nitrifikationshæmmere.

Princippet i anvendelsen af nitrifikationshæmmere er, at der sker en forsinkelse i omsætningen af ammoniak til nitrat. Nitrifikationshæmmerens virkningstid afhænger af jordtemperaturen, hvilket kan bevirke en svingende effekt af stoffet. En relativt høj jordtemperatur vil således bevirke en hurtig nedbrydning af nitrifikationshæmmerstoffet og dermed bevirke, at nitratfrigørelsen fra en efterårsudbragt gylle påbegyndes inden forårets start.

Virkningen af nitrifikationshæmmere undersøges i øjeblikket af landbrugets forsknings- og forsøgsvirksomhed. Spørgsmålet om fastlæggelse af vejledende retningslinjer for god landbrugsmæssig praksis vurderes i øjeblikket nærmere i landbrugsministeriet, og jeg har sideløbende hermed indledt forhandlinger med landbrugsorganisationerne om spørgsmålet.

Spm. nr. S 63

Til *miljøministeren* (11/10 84) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren oplyse om, hvad det er for kemikalier, der skal tilsættes gylle for at holde på kvælstoffet, så der ikke sker nedsivning, og hvilken virkning har det på naturen?«

Begrundelse

Spørgeren henviser til artikel i Landbrugsmagasinet under Markbrug, nr. 38, side 6,

hvor man taler om såkaldte hæmmere, der kan reducere kvælstoftabet væsentligt. Det drejer sig om såkaldte nitrifikationshæmmere, som tilsættes gyllen, hvorved bakterier bremses i at udføre deres arbejde, således at gyllens kvælstof forbliver på den såkaldte ammoniumsform, der bindes i jorden i modsætning til nitratet, som enten udvaskes eller fordamper som frit kvælstof.

Svar (22/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»De kemikalier, spørgeren henviser til, har handelsnavnene »n-serve 240« og »alzon, skw-didin«. Stofferne bliver markedsført i dette efterår og tænkes af leverandørerne anvendt i forbindelse med landmændenes nedpløjning eller nedfældning af husdyrgødning, gylle eller andre ammoniumholdige gødningsstoffer på sortjord i det sene efterår (oktober–december).

Miljøstyrelsen har i sommer modtaget anmeldelse af de 2 stoffer i henhold til kemikalielovens bekendtgørelse om anmeldelse af nye kemiske stoffer og har i den forbindelse modtaget forskelligt dokumentationsmateriale om stoffernes fysisk-kemiske, sundhedsmæssige og miljømæssige effekt. Det kan således oplyses, at »n-serve« på grund af dets akutte giftighed efter kemikalielovgivningens bestemmelser skal klassificeres og mærkes som »sundhedsskadelig, farlig ved indånding og indtagelse, irriterer øjnene og huden«. Stoffet er moderat giftigt over for fisk og andre vandlevende organismer og er fuldt nedbrydeligt i jord i løbet af 2-3 måneder ved 10° C.

»Didin« skal ikke klassificeres og mærkes. Stoffet har ringe giftvirkning over for fisk, og det er fuldt nedbrydeligt i jord efter ca. 4 måneder ved 10° C.

Yderligere undersøgelser af stofferne er blevet afkrævet, og oplysninger om bl.a. virkningen på alger, regnorme og dafnier vil foreligge til næste sommer.

»Didin« og »n-serve« hæmmer første trin i jordbakteriernes normale omdannelse af ammoniumkvælstoffet i naturgødning og gylle til nitratkvælstof. Da nitratkvælstof i modsætning til ammoniumkvælstof let udvaskes,

[Miljøministeren]

medfører den påtænkte brug af stofferne formentlig formindsket kvælstofudvaskning om efteråret, indtil stoffernes virkning ophører som følge af deres nedbrydning. Hvis temperaturen i efterårsmånederne er høj, mindskes det tidsrum, som stofferne virker i.

Der findes i øvrigt ingen direkte dokumentation af stoffernes hæmmende effekt på nitratudvaskningen. Der findes imidlertid oplysninger, der viser, at brugen af stofferne kan have en positiv effekt på afgrødeudbyttet den følgende vækstsæson. Miljøstyrelsen har derfor tilskyndet leverandørerne af stofferne til at få foretaget undersøgelser, der direkte kan dokumentere, hvor effektivt stofferne hæmmer nitratudvaskningen.«

Spm. nr. S 64

Til *finansministeren* (11/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren af- eller bekræfte, at konflikten med Dansk Bygningskonstruktørforening er opstået, fordi finansministeriet løber fra en tidligere aftale?«

Begrundelse

Der henvises til brev af 24. september 1984 fra Dansk Bygningskonstruktørforening, sendt til folketingets medlemmer.

Svar (18/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Den igangværende konflikt skyldes, at der ikke har kunnet opnås enighed mellem Dansk Bygningskonstruktørforening og finansministeriet om anvendelsen af den i Dansk Bygningskonstruktørforenings skrivelse af 24. september 1984 nævnte stillingsvurdering.

Dansk Bygningskonstruktørforening har fremsat krav om en anvendelse af stillingsvurderingsresultatet, som adskiller sig fra, hvad der hidtil har været praktiseret ved aftale med andre organisationer.

Jeg kan derfor afkræfte foreningens påstand om, at konflikten med Dansk Bygningskonstruktørforening er opstået, fordi finansministeriet løber fra en tidligere aftale.

Det bemærkes herved, at fortolkningen af den anførte aftale, der er en del af overenskomsten for perioden 1981-83, af hver af parterne kan indbringes for en voldgift.

Spm. nr. S 65

Til *finansministeren* (11/10 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, om ministeriet har modtaget forhandlingsinitiativer eller selv har taget initiativer til at få løst konflikten med Dansk Bygningskonstruktørforening?«

Begrundelse

Konflikten har nu varet i 6 måneder, uden at der er udsigt til en snarlig løsning.

Svar (18/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Der har siden konflikten iværksættelse flere gange været såvel formelle som uformelle kontakter parterne imellem.

Senest har der den 13. september 1984 været afholdt møde i finansministeriet med repræsentanter for Dansk Bygningskonstruktørforening.

Endelig kan det oplyses, at der er aftalt nyt møde i finansministeriet den 17. oktober 1984 med Dansk Bygningskonstruktørforening.

Spm. nr. S 70

Til *justitsministeren* (12/10 84) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvordan og hvor politiet registrerer hittehash, og hvor hittehashen bliver af?«

Begrundelse

Ugeavisen KØBENHAVN bringer den 11. oktober en større artikel om hittehash. Heri anslår Christianias retsgruppe, at politiet i løbet af de sidste fem år har fået fingre i omkring 200 kg, der på gaden repræsenterer en værdi af omkring 8 mill. kr.

Souschefen for Københavns uropatrulje, Juhl-Andersen, bekræfter, at hittehashen hører under hittegodts. Det er rigtigt, at man ikke – ud fra uropolitets årsrapporter – kan se, at hittehashen er rubriceret dér. »Men den situation har vi taget højde for.«

På KØBENHAVNs spørgsmål om, hvordan man har »taget højde«, svarer Juhl-Andersen, at dette er et rent internt anliggende. »Det rager ikke avisen KØBENHAVN.«

[Tinning]

Med den høflige politiembedsmands klare udsagn in mente kan man ikke fortænke retsgruppen i at gætte på, at »uroerne« har en bagmand, de sælger hashen videre til. »Noget af det ryger de vel også selv.«

Svar (19/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren i København har over for justitsministeriet oplyst, at i tilfælde, hvor Københavns politi finder euforiserende stoffer, som ikke er i nogens besiddelse, medtages de euforiserende stoffer til politistationen, hvor stofferne registreres og opbevares i aflåste skabe. Siden hen destrueres stofferne.

Jeg går ud fra, at hr. Tinning, ligesom jeg, klart tager afstand fra den helt ubegrundede påstand, der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, og hvorefter politiet skulle gøre sig skyldig i hashhandel m.v.

Spm. nr. S 87

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (16/10 84) af:

Sander (V):

»Hvilke planer har ministeren med hensyn til medielovgivningen i forbindelse med udløbet af radio- og TV-forsøgsordningen den 31. marts 1986?«

Begrundelse

Da spørgeren har erfaret, at en lovgivning på radio- og TV-området ikke kan klares på få måneder, føler jeg, det er vigtigt, at man senest til sommer gør sig klart, hvilke intentioner man har på området.

Inden for venstre føler man det særdeles uheldigt, såfremt der ikke i god tid forud for forsøgsperiodens udløb gives klare signaler om fremtiden.

Svar (22/10 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Da folketinget i 1981 vedtog forslaget til den ændring af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed, der er hjemmelen for den nuværende forsøgsordning med nærradio og lokal-TV (lov nr. 249 af 27. maj 1981), forudsatte man, at forsøgsperioden skulle være 3 år. Denne periode løber fra 1. april 1983 til 31. marts 1986.

Formålet er at tilvejebringe det fornødne erfaringsgrundlag for vurderingen af, om der bør tillades permanent lokal programvirksomhed uden for Danmarks Radio. Det under kulturministeriet nedsatte lokalradio- og -TV-udvalg skal bl.a. følge forsøgsordningen og afgive en redegørelse, der kan indgå i grundlaget for den politiske vurdering. Udvalget har i juli 1984 afgivet en foreløbig rapport til brug for mediekommissionens overvejelser.

Jeg anser det for ønskeligt, at der gives lokalradio- og -TV-udvalget lejlighed til at fremlægge så mange erfaringer og synspunkter som muligt, før der i detaljer tages stilling til, hvordan en fremtidig lovgivning på området skal udformes. Således som forsøgsordningen har udviklet sig, forekommer det imidlertid indlysende, at der bør foreligge en politisk afklaring vedrørende spørgsmålet om en permanent ordning ved forsøgsordningens udløb.

Det er derfor min opfattelse, at der bør kunne fremsættes et lovforslag om nærradio og lokal-TV i efteråret 1985.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 1064 (folketingsåret 1983-84)

Formanden:

Fra ministeren for skatter og afgifter er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Rahbæk Møller (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 1983-84 sp. 8220, var sålydende:

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/9 84) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange af de aktieselskaber, der ikke har betalt selskabskat for skatteåret 1983-84, der har udbetalt et udbytte til aktionærene, der berettiger til skattegodtgørelse til disse, samt oplyse størrelsen af det samlede udloddede udbytte i disse tilfælde?«

Supplerende svar (19/10 84):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Den 14. september 1984 meddelte man, at man ville vende tilbage til spørgsmålet, når statsskattedirektoratet havde fremskaffet de nødvendige oplysninger.

Statsskattedirektoratet har oplyst, at der for skatteåret 1983-84 pr. 5. oktober 1984 er registreret 435 aktieselskaber og 69 anpartsselskaber, der har udbetalt udbytte, og som er ansat til en skattepligtig indkomst på 0 eller mindre end 0.

De pågældende selskaber har udbetalt i alt 630.682.368 kr. i udbytte. Af dette beløb vedrører de 620.445.329 kr. de 435 aktieselskaber og de 10.237.039 kr. de 69 anpartsselskaber.

Det fremgår ikke af det modtagne materiale, i hvilket omfang det udbetalte udbytte på 630.682.368 kr. modsvares af beskattet indkomst, som selskaberne har opsparet i tidligere indkomstår.

Bortfaldet spørgsmål:**Spm. nr. S 127****Formanden:**

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 127, der var stillet af Dohrmann (FP) til energiministeren, den 23. oktober 1984 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *energiministeren* (23/10 84) af:

Dohrmann (FP):

»Er det ikke uansvarligt, såvel sikkerhedsmæssigt som økonomisk, når naturgasselskaberne anvender svejseudstyr til naturgasnettet, der er så dårligt, at garantien på rørene ikke gælder, hvis der opstår fejl?«

Begrundelse

Der henvises til jernindustriens fagavis, SMEA, hvoraf det fremgår, at de undersøgelser, Jydsk Teknologisk Institut har foretaget, afslører, at mellem 25 pct. og 30 pct. af det afprøvede udstyr ikke lever op til kvalitetskravene.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om folketingsombudsmands beretning for året 1983.

(Fremsat 11/10 84 i betænkning fra retsudvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til anden (sidste) behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om renter ved forsinket betaling, forsikringsaftaleloven m.v. (Ændring af morarentesatsen).

(Fremsat 10/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Hans Hækkerup (S):**

Vi er i socialdemokratiet af den opfattelse, at morarenten skal svare til markedsrenten, og det vil for de erhvervsdrivende sige kassekreditrenten. De forbrugere, der betaler til tiden, skal ikke over prisen betale for dem, der ikke betaler til tiden. Vi er derfor enige med regeringen i den foreslåede forhøjelse af morarenten til diskontoen plus 6 pct.

Men jeg vil gerne samtidig spørge ministeren, hvad begrundelsen er for, at procenttillægget i erstatningsloven også forhøjes til 6 pct., når udlånsrenten til de private forbrugslån ligger 9 pct. over diskontoen. Bør morarenten ikke også i dette tilfælde svare til markedsrenten? Og bør det samme ikke også